

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, esütörtökön és szombaton délelőtt. Ára évfolyamra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: 5 hasábos sorát 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A „nyilttér” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési díj

K. KÖZLÖNY

julius—decemberi folyamára.

Egészévre 12 forint.

Félévre 6 „

Évfolyamra 3 „

Az előfizetési pénz kiadó Stein János középütczei könyvkereskedésébe küldendő, hol a megrendelt példány pontos megküldéséről intézkedve van.

Politikai szemle.

(S.) Nagy örömet okozott Pesten, s nálunk sem tehet más benyomást azon hír, mely szerint ő Felsége f. hó 5-én kelt legf. kéziratával megengedni méltóztatott, hogy az országgyűlési tanácsokozások tartására Pesten vagy valamely helyiség kellőleg átadomittassék, vagy e célra egészen új, de ideiglenes helyiségek építésére nézve részletes tervek s költségvetések készíttessenek, s azok legfelsőbb jóváhagyás végett ő Felsége elé terjesztessenek; s a szükséges építkezési költségek pedig addig is, míg azoknak az országos alapokból leendő megtérítése alkotmányos uton kieszközölhető lesz, egyelőre s előlegesen a budai várépítési alpból — a kimutatandó szükségletre képest — utalványoztassanak. Ennek következtében kir. főtárnokmester ő excellenciája czelszerűen látta, ezen sürgős és több tekintetben megfontolást igénylő ügyet bizottmányi tanácskozás tárgyává tenni, s az aug. 8-án tartott bizottmányi tanácskozásban részvételre Ürményi József, gróf Szapáry Antal, báró Orczy Béla, Klauzál Gábor, Csengeri Antal és Hollán Ernő urakat, továbbá Discher és Ybl építészeket, Liedemann Emil orsz. építészeti igazgatót, Pest városa főpolgármesterét és főmérnökét meghívni méltóztatott.

Jól tudjuk, mikép Schmerling lovagnak legkisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy a magyar országgyűlés számára szállást készíttessen, sőt inkább ezt is Frankfurtba lett volna hajlandó költöztetni, mindazáltal csak sajnálhatjuk, hogy 1861 óta, — a mikor már elég élénken nyilvánult egy ily országház szükségére, — e részben éppen semmi sem történt, s most kell arról gondolkodni, midőn a magyar országgyűlésnek rövid időn már egyült kellene lenni.

A „M. Sajtó” korainak tartja az országgyűlési választásokról beszélni, midőn a királyi meghívólevelek nem csak hogy nem birtettek még közze, de még csak odavetöleg sem bírja megmondani, hogy ez körülbelül mikor fog megtörténni.

Öszhangzó hírek szerint, a magyar kormány még nem jutott végleges megállapodásra, mitevő lesz a megyékkel, illetőleg mily állást fog elfoglalni szemben az országnak azon napról napra hangosabban nyilatkozó kívánságával, hogy a törvényes megye helyreállíttassék.

A törvényes megye és a törvényes országgyűlés közötti tagadhatatlanul létező kapocs okozza, hogy míg az elsőnek ügye illető helyen el nem dől, az utóbbiról csak találgatásokkal kell beérnünk.

Pedig a nemzet már valami bizonyosat is szeretne tudni, s a közvélemény, megelőzve a várva várt és még mindig be nem következő tényeket, komolyan azon kérdésekkel foglalkozik, melyek a publicistika előtt még el vannak zárva.

Ugyan-e tárgyról következőleg ír az új „Pressé”: „Értesüléseink várni engedik, hogy a kormány a megyék és municipiumoknak legalább részbeni restaurálását eszközölni fogja, mit ki lehet már venni néhány a főispáni méltóságra kijelölt személyiségek megválasztásából is. A kormány eszközölni e restaurációt, de nem fogja tűrni, hogy a megyei gyűlések a törvényhozó testület jogaiba vágjanak, mint ez 1861-ben megtörtént. A választási rendszabályoktól eltekintve, még egy más lényeges ok is van, mi a kormányt arra indítja, hogy a megyék még az országgyűlés összehívása előtt törvényesen constituáltassanak. — Ugyanis a főispánok törvényes tagjai a felsőházban és a magyar alkotmány fogalma szerint, nem annyira mint e méltóság viselői, hanem inkább mint az összes megye képviselői ülnek ott. Ha nincsenek törvényesen szervezett megyék, úgy a főispánok jelenlété a felsőházban könnyen megtámadhatnák, a mi mindenesetre kellemetlen föllépésekre és vitákra adhatna alkalmat.”

Az „Ost. Post.” a magyar ügyről szólván,

megjegyzí: „A magyarországi dolgok oly simán nem bonyolodnak ki talán, mint némelyek gondolják. Sennyei bárónak tárnokká lett kinevezetése óta semmi sem jött nyilvánosságra, mit az országgyűlést illetőleg előre tett lépésnek lehetne mondani. Az a hír, hogy a magyar országgyűlést folyó hó 18-kán összehívják, inkább egy kevésbé alapos reménynek, mint határozottan kijelölésbe helyezett ténynek tekintendő. Az országbírói fontos állomás még nincs betöltve, sem a nádor-választás eldöntve. Azon előzetes kérdéssel sincsenek tisztában, vajlon a megyéket és helyhatóságokat a követ-választások előtt visszaállítsák-e, vagy csak ad hoc hívják össze.

„Ellenkezőleg: éppen e tárggyal többlet foglalkoznak, mint valaha, s talán több előkelő férfiú bécsi jelenléte Magyarországból e kérdéssel függ össze, kik azért hivattak ide, hogy az egymással ellenkező javaslatokkal szemben, véleményüket nyilvánítsanak. A kérdés valójában sarkalatos kérdés a jövő országgyűlés eredményét tekintve, nem kevésbé mint azon személyiség megválasztása, mely a kormányt fogja az országgyűlésen képviselni. A mint a dolgok most állanak, úgy látszik, az a párt kerekedett felül, mely a megyék feltétlen visszaállítása mellett van, részint már azon indokból, mivel a korábbi igazgatás az ellenkező nézetet vallotta, hogy magának jobb választási eredményt biztosítson. Az új országbírói illetőleg, abból a körülményből, hogy Cziráky neve a főispánokká jelölt férfiak közt elő nem fordul, holott 1861-ben főispán volt, azt következtetik, hogy ő van országbírónak szánva. Ezek azonban csak gyanítások.

Ily körülmények között akarva nem akarva ismét a schleswig-holsteini ügyre kell áttérnünk, a mely egyébiránt még mit sem veszített fontosságából, sőt éppen most készül átmenni egy újabb s az eddigénél tán még kevésbé üdvöndes stadiumba.

A bécsi lapok szerfelett komolyan tartják a helyzetet. A „Vaterland” attól tart, hogy az Austria és Poroszország közt — mint ő nevezi — kitörendő polgárháború a külföld befolyása és seregei is bele fognak vegyülni. Azonban reméli meg, hogy nem fog összehittközésre kerülni a dolog.

Bloome gróf e hó 9-kén volt Gaisteinba visszautazandó; az utasítások 8-kán állapítottak meg számára véglegesen. Alaplatannak mondják ugyan azon hírt, mintha a gróf ultimatumot vitt volna magával, s a bécsi börze mindenkép igyekezett magát vigasztalni, Bismark ur elbocsátatása s az osztrák érzelmi Manteuffellel leendő pótolatása azonban nem valószínű.

Hírlik ugyan, hogy a Bloome gróf által vitt előterjesztések ugy vannak fogalmazva, hogy azokra Bismark urnak határozott igennel vagy nemmel kelendő felelnie, s előre látják, hogy a porosz miniszterelnök egész befolyását fel fogja használni, mikép a válasz tagadó legyen. Rendkívül nagy hatalmat tulajdonítanak az ő befolyásának, melyet folyvást erősíteni törekszik, s a melynél fogva elhitette a királylyal, hogy most az ideje, hogy Poroszország saját dynastiája érdekében cselekvőleg lépjen fel. Bécsben e szerint alkalmasint hasztalan óhajtják, hogy Vilmos király mást mint saját érdekét vegye tekintetbe.

Kedvezőtlen világot vet a helyzetre az is, hogy a francia lapok, különösen a „France”, Poroszország mellett és Austria ellen nyilatkoznak.

Annál nagyobb buzgalmat fejt ki a „Pesti Hírnök” a „burkus” ellen. Szerinte a „burkus” az oka, hogy „a magyar nemzet” Szilezia, Hollós Mátyás e szerzeménye, elvesztését sinli. A „burkus” az oka, hogy II. Leopold 1791-ben Moldovát, Oláhországot, Szerbiát és Boznaiát muszka védelmé alá bocsátni kényszerült. A „burkus” politika az oka a szerencsétlen II. Lajos czelszerűtlen nevelésének, szóval a „burkus” az oka a magyar nemzet minden szerencsétlenségének, még a mohácsi veszedelmének is.

Lapszemle.

A „Hon”-ban „Restauratio-e, vagy retablirozás” cím alatt következő cikkét olvassunk, a melyhez magunk is fenfentírtuk a hozzászólásomat.

Mintán a jul. 25-én a „Hon”-ban közölt cikk, mely a vármegyék restaurálásáról szól, két oldalról is ellenvetésekre talált, ildomtalanoknak tartanám az anonymítás előnyét továbbra is fenfentartani, s ki nyilatkozatom, hogy azon cikket én irtam.

Az úgy vélt félhivatalos közlönyök a restaurálás eszméjét oppugnálják, míg más oldalról a sz-

badelvti nézetek szövívőinek egy része is kifogásokat tesz szerény véleményem ellen.

Az előre bocsátott cikk, melyet egy szó változtatás nélkül közöltök, kifejezést ad utóbb említett kifogásoknak.

Ezek szerint az 1861-iki megyék egy részében a tisztikarok nem köszöntek le, nem léptek le hivatalaikról, hanem csak visszavonultak a bizottmányok működésének helyreállításáig, s felfüggeszték hivataloskodásukat, a mig annak törvényes alapja visszatartik. És így azon megyékben nem új tisztválasztásról, hanem a bizottmányok összehívásával, a volt 61-ki tisztikarok retablirozásáról lehet csak szó.

A hogy az egykoru adatokból összeállítanom lehetett (bocsánat, ha tán valamelyik eseténél tévedtem) azon megyék, melyekben a tisztikarok hivatalba visszalépésüket a bizottmányok helyreállításától föltételezték s ezt az esélyt határozottan reszerválták, ezek:

Pest, határozata kelt sept. 29-én. — Bars és Arad, oct. 19. — Bákés, oct. 20. — Győr, oct. 24. — Bács, oct. — Vas, nov. 2. — Bereg, Csanád Veszprém, Nógrád, Borsod, Sopron, Krassó, nov. 4. — Bihar, Szepes nov. 5.

A megyékben a tisztikarok minden reservata nélkül ugyeszerlen lemondtak, azon megyék a következők:

Nyitra, lemondási okirata kelt nov. 4. — Komárom, nov. 2. — Pozsony, Baranya, nov. 4. — Csongrád világosan kiteszi lemondási okiratában, hogy a tisztikar visszatérését új választástól várja. Azon megyék, melyeknek feloszlásáról, a provisorium közbejötté miatt, semmi jegyzőkönyv publicitására nem jöhetett, s melyek közt vannak olyanok, a hol a tisztikar tetteleg akadályoztatott e nyilatkozhatásban, ezek:

Abauj, lemondási okirata kelt nov. 4. — Torontál, Hajdukertület szinte nov. 4. — Tolna, Liptó, nov. 5. — Fejér, Zólyom, Árva, Turóc, nov. 7. — Sáros, Ung, Gömör, Zala, nov. 11. — Temes, Ugocsa, nov. 12. — N.-Kunság, Zemplén, nov. 14. — Heves és K.-Szolnok, Zaránd, nov. 18. — Bars, nov. 24. — Esztergom, nov. 26. — (Az itt nem említettek lemondási tényeit nem tudtuk publicus uton fölfedezni.)

„Egy” megye tisztikara megmaradt hivatalában a bizottmányok feloszlata után is, migazután felsőbb parancs következtében el nem mozdított.

(Ismétlem, hogy adataimban lehet itt, amott tévedés, mintán az 1861-iki novemberi időszak hiányos publicitása mellett nem lehetett minden idevágó adatot egész terjedelmében megszerezni, s nem is fektetek ez adatokra különösebb szlyt.)

Ez alap szerint tehát 16 megyében a retablirozást, öt megyében a restaurációt, a többiekben vagy egyiket, vagy másikat; abban az „egyben” pedig a rehabilitációt kellene sürgetni.

Föltétlenül elismerem, hogy az autonom municipális jog szerint minden megyének szabad volt olyan eljárást követni e kérdésben, a melytől jónak látott s jelenben is joga van olyan nézetből indulni ki, mely a másiktól független, s távol van tőlem az a vélemény, hogy ez a jog nem a legcorrectebb fogalom. A megyéknek szabad, sőt kell is politikát tűzni, egyik megye tartozhatik az egyik pártnézethez, a szomszédja pedig a másikkhoz, s ez helyesen van. Hanem politikai tekintetből, a jelen perczeben, a jelen kérdésnél, mégis nagyon czelszerűnek látszik, ha egy közös óhajítás elérése végett, mely czélul a megyék helyreállítását tűzte ki, nemesak egy pártnak különböző megyék szerinti közvéleménye, de egyáltalában mindazok a megyék, a hol a provisorium helyett a reconstitutiót akarják lehetővé tenni, egy közös ut irányt megegyeznének, nehogy egy közös pozitív elv felállításának hiányában csak az ellentek fordult negatíonak adjunk előnyt magunk fölött.

Ezért voltam bátor azt a közös értekezletet indítványba tenni, mely a tájékoztatottságot megszüntette volna.

Azonban, miért, miért nem? oly hosszúra buzdítik a provisoriumot az alkotmányos actiótól elválasztó „vacuum”, hogy a közönség nem győzi a további léleket-visszatartást s kénytelen fenhangon gondolkodni. A kormány a változás óta 6 hetet hagyott eltelni, s azt kell binnünk, hogy egyenesen azért tette, hogy a közvéleményt kipróbaltassa e tárggyban, mert ily hosszú időhaladék mellett lassankint elolvadt kezében az a védők, hogy nem állíthatja össze a megyéket, mert sietősebb dolga az országgyűlés egybeállítás.

Tehát nincs más utunk, mint hírlapok jönni valami megállapodásra, hogy mit kívánunk a kormánytól: restaurációt-e, vagy retablirozást?

Nem merészkedem szavamnak legkisebb tekintélyt is igényelni ily országos fontosságú kérdésben, melyet ezeren ezeren jobban értenek nálamnál; de a rám bízott helyzet kötelességemmé teszi, hogy elmondjam okaimat, a mikért a tisztújítást találok helyeslendőnek minden megyére nézve, nem a retablirozást.

A tisztújítás nem csupán alkotmányos forma, hanem egyuttal lényeges népjog is. A tisztújítás joga azért adatott alkotmányunk által a választó közönségnek, hogy három évről három évre ítélhessen az egyéniségek felett, ha megelégtettek azon idő alatt kötelességüknek, s a bennük vetett bizalomnak, vagy nem?

A 61-diki országgyűlés szintén óvás mellett oszlott szét, s ez óvás alapján azon három év alatt, melyre képviselői meg voltak választva, igénye is volt azon felfogást teljes érvényben tartani, hogy az egybehivandó új országgyűlés személynként azonos legyen a feloszlattal. Hanem e három év leteltével a választási jog visszatért a választók birtokába s azok ismét szabadon tehetik fel a kérdést maguk előtt: vajlon 61-ki képviselőjük a lefolyt évek alatt érdemes maradt-e bizalmukra?

E visszatért jogot még eddig senkitől sem hallottuk kétségbe vonatni, sőt eddigelé számos indiciumot gyűjtöttünk össze az iránt, hogy több választó kerület nem fogja a 61-ki képviselőjét újra megválasztani, s e jogot nem hoznánk kétségbe még akkor sem, ha hátrányunkra volna; annyival kevésbé tagadjuk, minthogy előnyünkre hisszük.

Ugyanczen jövelven tért vissza a választók birtokába három év letelte után, — szerény véleményem szerint, — a tisztviselő újráválasztásának joga is. Azon reservata, hogy a tisztikar újra elfoglalandja helyét, mihelyt a bizottmányok ismét életbe léptetettek, teljes érvényvel birt arra a három évre, melyre a tisztikar meg volt választva; a három év letelte után az újráválasztás joga a megyei közönségé, mely oka nem volt a hosszú közjogi juristitiumnak, s melynek a provisorium nem praedjudicálható. A bizottmány megteheti, hogy acaclamatíon en bloc behelyezze akkori tisztikarát; de övé a jog azt megkívánni, hogy ez iránt megkérdeztessék.

Hogy ez a felfogás alapos, az világos kifejezést talál Bereg megye tisztikarának lemondási okmányában is, hol a 3-dik pont így szól: „a mostani tisztikar 3 évre levén választva, a nyomás megszűnése esetére életbe lépendő bizottmányilag a mostani tisztikar is hivatalos körét visszafoglalandja, s a feliratba ezen határidőhöz kötött lemondás befoglalandó.”

A közjogi szempont tehát, véleményem szerint, a restauratio mellett és nem a retablirozás mellett szól.

Hátra van az opportunitás kérdése. Mi ránk nézve az opportunitás legelső elve? Az, hogy az általunk javasolt rendszabály practicable legyen.

Melyik rendszabály gyakorlatilag kivihetőbb? a restauratio, vagy a retablirozás?

Bocsássuk előre azt a bizony megérett meggyőződésünket, hogy a megindulandó alkotmányos közélet zajában, tiz tulságokra izgató közül kilencz bizonyosan a bukott rendszer agent provocateurje lesz, és így nekünk magunknak alkotmányos ellenzéknek kell azon lennünk, hogy miután a szólás szabadságot senkitől, még a reactio demagogjától, még a liberalis börbe öltözött árulkodótól sem vonhatjuk meg, tehát működésünk terén mentől kevesebb alkalmat nyujtsunk a hasonló gyanus elemeknek, hogy tizaknákat alkotmányunk sánczai alatt ellobbanthassák.

Már most képzeljünk egy tisztújítást, úgy a hogy az általam javasolva volt. A főispán a közvélemény belegegyezésével candidálja a tisztikart. Biz arra következik egy kis láma: „ez kell! amaz nem kell!” de végre is a többség kiderül, ha nem derül ki, megyünk szavazni, egy kicsit tán fel is hevülünk bele, hanem azzal vége. Ha átestünk rajta, kezét szoritunk s szent a békesség nyertes és vesztes fél között.

Most képzeljünk mellé egy retablirozást. Ha a főispán felszólítaná a 61-iki tisztikart, hogy foglalja el helyét, és azután következnek azon jelenet, midőn a 61-diki tisztikar olyan tagjainak székei jönnek kérdésbe, kik aláírták 1861-iki novemberben a lemondási okmányt, de a provisorium alatt is hivatalt vállaltak, s e kérdéssel felszabadítva lenne egy vita, melyben a politikai hitvallás és egyéni szenvedély küzdenek. Óhajítja valaki közlünk az s tárgy felett előkerülő kérdést jeleneteket előidézni? — Én részemről ezt a drámát előadásra nem ajánlhatom. Amaz csak egy alkotmányos jogot gy-

korló megmérkőzésnek nyit tért, hol elvégre is döntenek a számok, emez szenvedélyes politikai tusát hívja fel, a mit most, úgy hiszem, kerülni akarunk.

Tehát meggyőződésem szerint a tisztujítás elve a retablirozás felett mind egyformasága, mind jogszerűsége, mind opporunitása miatt előnyvel bír.

Még egy állításra a fenközlött cikket író barátomnak kell felelnem.

Ez a kérdés, hogy a provisorium alatt hivatalban viselték polgári joguktól megfosztassanak-e?

Ezt a tant politikai confessio határozottan kizárja.

A mint egyfelől tagadom azt, hogy a provisoriumnak joga lett volna azon katonai törvényszéki ítélet által, melyet ellenem politikai magamviselőleért hozott, polgári jogaimtól megfosztani; s hogy nekem lenne igazam a velem bármilyen ellenkező politika emberét polgári jogától politikai multért megfosztanom, midőn nekem lehet szavam ő felette. Ezt a fegyvert nem adom ellenfelem kezébe, s nem veszem a magaméba. A proscriptio tabellák nem bírják rokonszenyemet, legyenek azok akár a hatalom, akár a nép kezében.

Hogy megválasztassanak-e az illetők, arra agítálni nem az én dolgom, de hogy candidaturába jönni joguk ne legyen: e thesis nem követem, mert az polgárjog, s én minden confiscatit ellenzek.

A közérkölesiséget védje a nemzet szelme; hiszem Istenem, meg is fogja védni; de a törvény, az alkotmány csak jogokat védhet.

Azok iránt, kik polariter ellenkező politikát követtek a nemzet irányában, mint mi, a magányéletben gyakorolhatom mind az érzelést, a mit az ellentét bennem felkelt, de az alkotmányosság napja azért egyformán áll mi reánk és ő reájuk.

Jókai Mór.

A Maros és a m-ujvári sóbányák.

III. A baromsó előállításának tagadhatatlan előnyös a gazdalközöség és népet, de káros — a megszabott 1 o. é. frt ár szerint — az állam bevételét illetőleg. Mert csak is a nagy mérvben termelés és fogyasztásból következett, hibetű: hogy néhány száz mázsával a darab-só-kiadás; 3-4 ezerrel pedig a bevétel lesz kevesebb, csak a m-ujvári pénzáránál. Miután az országos főszámvitel észrevételét ezen különbség nem kerülheti ki, reménylendő: hogy az illető törvényes hatóság a baromsó árának fennebb, *) a darabának lennebb szállítással, a felmerülő különbséget kiegyenlítendő!

A sótermelés és bányászat virágzó állapotban levén; helybeli derék vezetőinek méltányos elismerést szavazhatni a közvélemény előtt. Most már csak a van hátra, kimutatni — hozzávetőleges számmal — hogy a főlemlített munkálatoknál — gondolatunk szerint — hol, miképp és mit lehetett volna és lehetne az eddigi kiadásból, a közállomány s édes hazánk javára „megtakarítani.“

1) Gőzgéppel huzatva a vizet, 24 órában 50 o. é. frtal szállhatna a kiadás mintegy, s így egy év alatt megtakarítható lett volna 18,000 frt.

*) Nem vagyunk pártolói a legszükségesebb élelmiszer, a só ára felemelésének; mi az államjövendelmek szaporítását másutt keressük. Szerk.

TÁRCA.

LINCOLN ÉLETE.

rövid kapcsolatban az amerikai háborúval.
Dolgozva legújabb francia kútfők nyomán.

(Folytatása és vége.)

Az 1864-iki hadjárat megújulásakor már az unionisták hatalmában volt: Tennessee, Mississipi, Arkansas, Louisiana, Éjszak- és Dél-Carolina, Georgia, és Florida egy része.

A rendes hadjáratot az unionista részről Mead tábornok kezdi, február 27-én. A cél Richmond bevétel. Mead seregével átkel a Rapidanon. Kilpatrick a Richmondot Déllé üszekető távsodronyok és vasutak elvágására küldte. Mead serege találkozik a Lee tábornokéval, találkozáva annak csapatait Richmond fölé hátráltatja. De a főváros bevétel az alkalommal nem sikerült. A washingtoni kormány elbatározza, mielőbb végezni a háborúval, s hogy csapásait annál jobban mérhesse, az üszkes hadsereg vezérletét Grant tbnok személyében egyesíti. De a déliek sem maradnak téntlenül. Lee tábornok nagyszzerű erődítéseket tétet a főváros körül. E közben Torrest déli (separatista) tábornok, a 600 emberből álló őrség által védett Pillow erősséget beveszi, s még az ágyaikban fekvő betegeteket is legyilkoltatja.

Május 4-én a nagy unionista sereg átkel a Rapidan folyamon. Május 5-én a két éjszakai sereg (Mead- és Granté) találkozik s elfoglalja az utak feletti emelkedéseket. Lee tábornok seregével egy kis erdő halomra vonul. A tűzelés megkezdődik. De egy órai harc után a déliek visszakezdenek vonulni, hogy a segítségre érkezett Hanevek tbnok Grant seregével egyesülését meggátolják. Aescl kiállítására Grant, Gitti vezetése alatt egy hadosztályt küld, s a vérontás megkezdődvén sötét éjjelig

2) Ha a töltési közöség, és dögölési „sárgaföld“ felőli intézkedés, nem a szokástalan toni vállalkozótól, hanem közvetlenül a helybeli t. tisztsegtől függne (mivel a mostani földhordó egyesek, a vállalkozótól nekik — kevés kivétellel — adni szokott „félár“ért a k. kamarának még nagyobb készséggel teljesítenék ezen munkálatot), megtakarítható volna évi mintegy 15,000 frt.

Az ugyan idetartozó „fekete föld“nél hasonlólag, hogy ha az ezt illető több vállalati ajánlatok (és itt kizárom azon megjegyzést is, mintha tán „az ajánlott föld nem volna czélszerű?“ mivel az eddig használtak tőszomszédjából, ugyanazon minőségűről tétettek azok), mindannyiszor el nem bukna; meglehetően volna, könnyűszerűen, takarítani ismét évi 3,000 frt.

3) A „baromsó“ őrleésnél — ha a királyi malom gőzerőre alkalmaztatik — megtakarítható lett volna legkevesebb mintegy 9,000 frt.

És ha — nem kéz alatt — hanem szokás szerinti „áresőkentés“ utján vevődik vala ki — a vízi malmokkal őrletett 50 ezer mázsa só — úgy is nyerhetett volna a k. kamara mintegy 9,000 frtot.

Végre: 4) Ha a helybeli, szóval mindennemű tengelyen szállítandó anyagok fuvarozása, a helybeli t. tisztsegtel belátása által lett volna intézve (mivel bizonyos, hogy fél, sőt még alsóbb áron is lehetne azokat fuvaroztatni), itt is tekintélyes összeg lett volna és lenne megtakarítva, nem mondok sokat, csak 2,000 frtot.

Ezen 4 pontnál az évi meggazdálkodási összeg lenne együtt 56,000 o. é. frt.

Utó észrevételképp a jelen helybeli körülményes mozzanatokat is figyelemre véve, nem mellőzhetem jövőre nézve, jó lelkiismerettel kimondani, s az illető országos legfőbb hatóságok előtt fölfedezni, hogy: nem tartom édes hazánk pénzügyi viszonyaira kedvezőleg hatónak azon elterjedt hírt sem, miszerint megint tán — a közel multól sem helyeselhető módon — árlejtés mellőzésével, minden ló- és szekérral teendő fuvarozások — egyed-árakép — és pedig több évekre, magán vállalkozónak lennének kiadva; mert ilyen eljárás lehetőségét, mult időről megengedhetni ugyan, de jövőre, mint feleltébb károsat, sem a fenálló gyakorlatokkal, sem édes hazánk javával megegyezhetőnek mondani nem lehetne, nézetem szerint. És ha talán ezen „hír“ való volna: óhajtható annak megsemmisülése, s még a jelen évi november 1 sején kezdődő időszakra „árlejtés utján“ egy új vállalkozásnak elrendelése és végrehajtása!!

Nem mellőzhetem említés nélkül az elébb mondottak következtében megkezdett azon építkezést sem, mely a közbiztonság s erkölcsi kimélytekinthetevétele nélkül a r. kath. templom, es. k. vendéglő, iroda, szer, levél és pénztár, s a tisztalakok közelében mintegy 80-100 darab ló hulladékaival kellemetlen illatot árasztandó, főleg pedig történetű tiszvesszel egy egész föntezőt fenyegetve emelkedik. És ha igaz, hogy az 1865-diki költségvetésből 80,000 frt kitorított: Vajha ennek megtakarítása, ne a szegény munkás osztály bérének krazajáronkénti leszállítása, hanem inkább az ezreket igénylő — s meglehet — mellőzhető némely munkálatok beállításával eszközöltetnek!... Különb-iben ide is lesz alkalmazható azon mondat: „Meggyszűrük a szűnyogot, s elnyelik a tevét.“

tart. Másnap a harc ismét megújul s a legnagyobb elkeseredéssel foly. A déliek visszanyomtatnak; két tábornok megöletik; kető elfogatik s egy megszebesül, 8-dikán a harc ismét megújul, s 9-én az éjszakai Sedwich tábornokot vesztik. Legvéresebb a maj. 12-én vívott weldernessi csata. A támadást itt Hanevek éjszakai tábornok kezdé, s Grant sűrűnye szerint a déliek 4 ezer embert és harmincz ágyut vesztenek.

Május 23-án Grant az elnöknek jelenti: „Lee tábornok a North Anna vonalt elhagyva Richmond fölé vonul.“ E közben Charleston bombáztatása is megújul. Grant pedig közeledik Richmond fölé, s az ellent a főváros körüli erődítményekig hátráltatja.

Junius 7-én az unionista nemzeti gyűlés örömmel fogadta Lincoln Ábrahámnak az Egyesült Államok elnökségére történt kijelölését; junius 19-kén volt a Cherbourg melletti hajó-ültökzet, mely a separatisták gyengítésével végződött; junius vége felé béketárgyalások kezdettek meg, de mivel a separatisták a Lincoln által szabott föltételeket elfogadni nem akarák, eredménytelenül végződtek. Sherman tábornok, ki ez időben Georgia államban táborozott; július 21-én Atlantáig nyomult; Grant tábornok ezalatt Petersburg erődítményeit támadá meg s a separatisták 5 ezer embert vesztenek. August. 13-án Sherman tábornok beveszi Atlantát, a déli confederatio szívet. Az unionisták ez ideig több mint kétharmadát bódíták vissza a déli államoknak. E mellett elfoglalják Atlantát s flottájuk Mobile előtt borgeyozott.

Septemb. 19-én Sheridan új győzelmet aratott a Shenandoah völgyben Early seregén. A separatisták itteni vesztesége: 5 ágyu, 15 lobogó és 2 ezer 500 ember; sept. 30-án Grant Petersburg mellett két vezetes támadó pontot kerített hatalmába, de a város bevételé még oct. 27-én sem sikerült. Ezen időben vala az új elnök-választás. Az általános szavazat-többséget Lincoln Ábrahám nyerte el. Második megválasztása nagy jelentőségt, s e

Igénytelen soraim megírásában s számításaimban csaihatlanságot nem állítok magamról; lehet, némely helyt nagyobb, más helyt kisebbre téve. Elég az, hogy bírálat, vád és gyanusítás gondolata legkevésbé sem vezette tollamat, csak is pénzügyeinkre vonatkozó gazdasági jó szándék. S így közleményem kívánt czélját el is érendé akkor: ha az eddignél takarékosabb gazdálkodás, édes hazánk közjainak virágzóbbra jutását csak egy mérfoggal tudná emelni!!

Aknai.

Különfélék.

* * * Lapunk mai száma rajtunk kívül eső okok miatt nem hozhat vezérézkiket.

* * * Szebenből e folyó hó 9-kén vett biztos indóztatás folytán irhatjuk, hogy a kormányzók az napi ülésében hivatalosan ki lön jelentve, hogy a kormányzók e hó végén megszünik Szebenben működni, s legközelebbi gyűlést már september elején Kolozsvárt fogja megtartani. Végre és valahára!

* * * B. Kemény Ferencz ő excja, b. Józsika Lajos, és báró Apor Károly, a királyi tábla elnöke, felsőbb meghívás következtében Bécsbe utaztak.

* * * Kapcsolatban e hírrel megemlítjük, hogy gr. Mikó Imre ő excja a tegnapi szintén felutazott Bécsbe.

* * * Az első magyar biztosító társulat fűgynökségét Erdélyre nézve Kővári Lászlótól ml. Végh Bertalan ur vette át.

* * * Nem lesz érdektelen olvasóink előtt néhány statisztikai adat a kolozsvári királyi jogakadémiairól, melyből már is annyi jeles készültsgű fiatal ember lépett ki, hogy méltán büszkék lehetünk reájuk. Az 186⁴-diki tanévben összesen 194 joghallgató volt. Ezek közül nemzetiségre nézve: magyar 152, oláh 26, örmény 12, német 2, tót 1, izraelita 1. Vallásra nézve: rom. kath. 83, reform. 44, görög kath. 24, unitarius 38, luth. 4, héber 1.

* * * Jogakademiánkra vonatkozólag megemlítjük, hogy biztos tudomásunk szerint az 186⁶-tan-évre a beiratások october 1-jén, az előadások pedig ugyanazon hó 9-kén fognak megkezdetni.

* * * A muzeummal szemben a monostor utzából a malomhoz vezetű utzán betektől fogva megvan szintelve a közlekedés a hid miatt, a mit éppen a monostor utzára rugó utca végén egy retentű szalma-csóva hirdet. Hát még város helyen is hetekig kell várni míg egy hidat megpadolnak? s éppen egy olyan utzabán, melynek élénk közlekedése van a malom miatt.

* * * A „Kr. Zgt.“ szerint a felső-fehérmegyei főispán Ládai Ágoston Előpatakán a hasard játékokat betiltotta. Nem lesz olyan ember, a ki azt ne mondja ezért a főispán urnak, hogy dicséretelesen cselekedett, s bár rendeletét régebben alkalmazta volna azon országos spillerek ellen, kik annyi embert koppasztottak ott meg hosszú évek során! Hát Borszéken nem akadhatna egy ilyen ügyes előjáró?

* * * A Koronázási érmeknek 1861-ben készült mintáit, mint a „Kr. Zgt.“ írja, ismét elővették, s nyomtatás végett a cs. pénzverdébe küldötték, hol legközelebből már valószínűleg munkába fognak vétetni.

* * * Almási Pál Karlsbadban időzészéről a „N. Fr. Presse“ levelezője következőleg ír: „A na-

szavakkal jellemezhető: a rabszolgaság eltörlésének győzelme.

November hónapban a separatisták New-York bevételére tesznek kísérletet, azonban siker nélkül. De Sherman éjszakai tábornok több sikerrel működik: a Savanna és Albany folyamok közt több vezetes pontot elfoglal, s dec. 21-én Savannah várost a georgiai kereskedelem központját veszi be. A hadi zsákmány: 46 ágyu, 40 millió dollár érő gypaju, ezer szerencsén és 4 ezer fehér. Ezen idő alatt Thomas szerencsésen működik Nathvillenél, Sherman tbnk pedig Bremeheville ellen indul.

1865 jan. 30. azon nagy emlékű nap, melyen Lincoln elnök indítványára a képviselőház a rabszolgaság megszüntetését kimondja. A szavazat eredményének felolvasásakor a lelkesedés és taps-vihar szüni nem akarása miatt az elnök az ülést felüggeszteni kénytelen. De e dicső nap nem veszett el, mert az az emberiség egy elnyomott fájának szabadságát biztosítja.

Mint már fennebb láttuk, a hadi szerencse már a mult év végén egészen az éjszakai részére hajlott, és csak néhány erősebb pont tartá magát. Azonban Sherman Charleston ellen indult, Grant pedig a főváros körül működött. Ezen alkalmas időt választá Lincoln, a bűles államférfi, a rabszolgaság eltörlésének kibírdetésére. Beszéli, hogy ezen időben a déliek ismét békekötésért folyamodtak, de ennek sem vala eredménye. Nagyobb eredményel közeledett Grant ezélya fölé. Sherman tbnok pedig elfoglalván Brancheville és Columbia városokat, febr. 21-én, miután a déliek Charlestont kiűrték, abban a rabszolgák örömdiadala között vonult be. Innen Sherman Grant segítségére sietett. Újában találkozik Johnson tábornokkal, azt seregével a Tarkin folyamon áttűzte. Ez alatt a Shenandah völgyben Sheridan elfogta Earli separatista tábornokot 1,800 emberével.

1865 martius 4-kén Lincoln Ábrahám másodsor tevé elnöki eskűjét. Az ünnepély olyan

pokban megható jelenet tanuja voltam. Egy 1848 és 1861-diki derék magyar képviselővel sétálgattam, midőn az egyszerre elhagyott s egy vellnk szemközt jövő félmagyar ruhába öltözött deli férfi nyakába borult. Mindketten sokáig és mélyen megindulva tartották egymást átölelve. Az oly szívvelyesen üdvözölt — Almási Pál volt, ki az olmitzi várból két hónapra bocsátatott el, hogy a fürdőt használhassa. — Ez megengedetett, a nélkül, hogy kérte volna, és midőn a várparancsnokot kérdezte, — hogy ki fogja elkísérni, azt felelte, hogy „senki, ön két hónapra tökéletesen szabad — becsület-szavára!“ Nem lehet kételkedni, hogy a kegyelem ez ideiglenes jelét, nemsokára egy teljes fogja követni. Almási itt mindig leánya, ipja és ennek gyermekei oldalánál van. Almási, apa és nagyapa évei és sorsa daczára még mindig esinos, érdekes, majdnem ifju jelenség.“

* * * A „Sürgöny“ hivatalos hírdetései között olvassuk: Idézés. Ismeretlen tartózkodása Klapka György, volt magyar tábornok, értesítetteik, hogy Bucsák Pál bites ügyvéd, mint Udvarnok Béla engedményese, ellene 726 frt 60 kr iránt alólirt törvényzékhez rendes keresetet adott be, melynek tárgyalása f. évi october 4-én reggeli 9 órára tüzett ki a megyeház 2-dik emeletének 43. sz. alatti helyiségében, mely helyre és időre alperes Klapka György akképp idéztetik, hogy akkor vagy személyesen vagy meghatalmazott által megjelenjék, mert különben a tárgyalás Mayer Emil h. ügyvéddel, mint részére kinevezett gondnokkal fog megtartani. Kelt Pozsony megye polgári törvényzékének, 1865. július 25-kén tartott üléséből. (Nebezen hiszszük, hogy Klapka megjelenik.)

* * * Az első magyar általános biztosító-társaság életbiztosítási osztályában a biztosításnak egy új neme nyer legközelebb alkalmazást, melynek czélja nevelési pénzt biztosítani gyermekeknek. A nevelési pénz a szerződő atya halálától kezdve, a kis-korú gyermek gyámja kezébe szolgáltatik negyed-évi részletekben mindaddig, míg a gyermek a 20-dik vagy 24-dik koráig eléri. Így például: a 45 éves atya 10 éves gyermekének 100 forint nevelési pénzt biztosíthat évi 6 frt 87 kr. díjjal. Ha a szerződő atya elbalna, mielőtt a gyermek 20 éves lett, a gyermek évenként 100 frt nevelési pénzben részesül. Ha a nevelési pénz a gyermek 24-ik éveig lenne fizetendő, úgy a jelen esetben az évi díj minden biztosítandó 100 ft után 9 ft 75 kr. lenne. Mint látni, ezen új táblázat segítségével az atya csekély költséggel biztosíthatja gyermekének jövőjét, a melyet bizonyára csak a nevelés alapít meg. Az új díjtáblázat jelenleg küldetik szét a társaság ügy-nökeinek a kellő utasítással és felvilágosítással.

* * * A „Politik“ összeállítja, hogy a Schmerling-ministerium négy évi kormánya alatt husz csehországi ellenzéki journalistát iteltetett el sajtópürben. Az általuk kiállt fogsági idő 64 hónapot 17 napot tesz, az elvesztett biztosítéki összeg 10,915 frtot. A legfelsőbb amnestia folytán kilenc cseh journalista ellen szüntették meg a sajtóperbeli vizsgálat. A „Politik“ a sokat híresztelt Schmerling-féle liberalismus e necrologját dr. Hein volt igazságügyminiszernek is ajánlja emléklapul.

* * * Schmerling lovag ellen már a werklisek is tüntetnek. Mióta ugyanis az egyetemi tennepélyen tartott beszéde után a kivánt német nemzet dal helyett a huszár banda a Rakóczy-induló játsza,

vala, mint 1861-ben. Beszédét, mit az eskű letétele előtt mondott, e szavakkal végező: igyekezzünk mielőbb bevégezni azon művet, mire hivatva vagyunk, hogy azután bekötözhessük a nemzet sebeit, s gondot viseljünk a harcban elesettek özvegye- és árvaira. „Ez alatt a harc keményen folyt Richmond körül.“ Végre Lee tábornok látva gyengeségét elhagyta a fővárost, s Weitzel april elején abba di-csően bevont, Kevés idő után Lincoln is megérkezett Richmondba, s a hozzá menni akaró polgárokat Jefferson Davis palotájában fogadta. April 9-kén Lee tábornok is capitulált. Katonái szabadon bocsátattak; tisztjei pedig eskűt tettek az unióra. Az ezután történt csaták nem nagy fontosságúak. A még fennálló erősségek egymásután adták meg magokat, s Lee tábornok fegyver-leféléte után e század legnagyobb háborúja, mely csak az unionistáknak 2.366.955,077 dollárban, s temérdek emberben került, be vala végezve. S mint ha nem lett volna elég e sok áldozat, a kivított eszmét nagy és utolsó véres áldozatnak kellett megpecsételni. Ez áldozat hasonló nagysága a kivított eszméhez, annak előharczósa: Lincoln Ábrahám.

Kőrösi Ferencz.

Értelem zavaró sajtóhírabok: első közlemény első hasáb 10-dik sor: Itt eredményusan lehet elmélkedni, e helyett: „Eredményusan lehet itt elmélkedni.“ Harmadik hasáb 16-dik sor: vallásos bizalmat, e helyett: „vallásos buzgalmat.“ 20-dik sor: mely szerint a quakerektől vette eredetét, e helyett: „mely szintén a quakerektől vette eredetét.“ 4-dik hasáb 5-dik sor: Ennek megfelelően a pionniers charge, e helyett: „Ennek megfelelően a pionniers charges.“ 10-dik sor: kik, e helyett: „ki.“

Második közlemény: második hasáb 8-dik sor: Muddy River, e helyett: „Muddy-River.“ 2-dik hasáb 13-dik sor: színjeik ragyogó különféleségei által. A két világ virágzásának remek mintáit képezik, e helyett, színjeik ragyogó különféleségei által: a két világ virágzásának remek mintáit képezik.“ 3-dik hasáb első sor: Caidukia, e helyett: „Calukia.“

Harmadik közlemény: 3-dik hasáb második sor: Seniganonba, e helyett: „Sangamonba.“ 4-dik sor: 1867, e helyett: „1837.“ 30-dik sor: Mint erdősz néhány évvel, e helyett: mint ezeltűt néhány évvel.

a bécsi werklíkből többnyire mind eltűnt a német nemzeti dal, s helyette mindenütt a Rákóczyt játszó. És e fontos tüntetésről a világot a „Presse“ értesíti.

* Az erdélyi vasút építését illető ajánlatát Pickering a rechsathban elhatározott módosítások folytán visszavette.

* A lengyel menekültekről jelentik: Az angol kormány csak az 1863. és 1864-ből lengyel menekülteknek határozott egy kis segély-alapot. Miután az emigratio Londonban az utóbbi felkelésből csak kevés tagot számít s leginkább elébbi menekültekből áll, kiktől a segélyek nagyjából megvonják, ennél fogva egy menekült-bizottmány Londonban, élén Zamoycki Wladislaw gróffal, Gladstone pénzügyérnek emlékiratot nyújtott át, melyben kérik, hogy a segélyezést a régebbi menekültekre is terjesztésükre és államköltségen Angliában egy lengyel nemzeti iskolát állítson. Gladstone a comiténak megígérte az emlékirat komoly figyelembe vételét. A lengyel menekültek száma a Sweiczban utóbb tetemesen csökkent s most alig vannak már 1300-an. Sokan Francia- és Bajorországba, mások keletre vándoroltak ki, s kívándorlásuk folytatást tart.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, aug. 5. A „Hist.-pol. Blätter“ a következőket mondja Austria jelenlegi helyzetéről: „Isten határozatai csodálatosak. Egyedül az az egy vizsgálatunk marad, hogy mi a liberalizmus uralmát Ausztriában soha sem vártunk valami jót. Mivel vizsgálja magát a bukott minister és hívei Bécsből Kölnig — nem tudjuk, csupán annyit tudunk, hogy mindabból, mit ígértek és elérni akartak, épp az ellenkező következett be. A gondviselés talán új férfiak által és új uton akarja Ausztriát reánk nézve hasznossá tenni, hasznossá sokkal magasabb értelemben, mint ez ideig volt, vagy talán éppen nem volt. Mindenesetre szívólvüldözöljk a császári államot, ha mostantól fogva nem „nagy német“, hanem „osztrák“ ministerei lesznek, saját tartományainak és népeinek, nem pedig idegen pártok ministerei. Így van ez mindenütt a nap alatt, s hogy Ausztriában is csakugyan ez tükröződött vissza, az már régtől fogva felfordult világ volt, mi oly polgártól kivételek államban, mint Austria, legkevésbé érhetett jó véget. Kétségkívül sajnos dolog, hogy Austria szomorú állapotja épp most tűnik fel, midőn a legalis Európának s a legalis Németországnak oly nagy szüksége lett volna rá, mint soha máskor. A dolgok így állapotában biztosan felismerhetjük annak bizonyítékát, hogy az 1815-ki politikai rend visszavonhatatlanul el van vesztve. A florenzi és madridi forradalmi hatalmak, — fel egészen Berlinig és Sz.-Pétervárig, diadalt ülnek, s ha az Imperator congressus tervét holnap ismét komolyan szóba hozza, mit felelhetnek neki alaposan? A legújabb forradalom összes tényeit senki sem támadja meg, miért ne ismerhetnék el azokat forma szerint is, s miért ne vonhatnának belőlük természetes következményeket? Az európai és német jog utolsó védő hatalma megbénult, dolgát be kell végeznie, s ezután őt is csak az fogja lelkesíteni, mi a többi államokat, t. i. a kereskedelmi. Ha ez már magában vége is oly érdekes, hogy olvasóinkat bizonyosan érdekli, még érdekesebb lesz azáltal, hogy a „Gen. Corr.“ is tudomásul veszi.

Az alkudozások Poroszországgal nincsenek ugyan még megszakasztva, de igen vékony szálon függenek. Bécsi, gasteini és berlini egyeztetés szerint a porosz udvar változatlanul elhatározta magát, s a végmeghasonlást csak oly engedékenység előzhetné meg Austria részéről, melyre emez érdekeinek, méltóságának, becsületének és hatalmi állásának kockázatát nélkül nem szánhatná el magát. A helyzet igen komoly; s ha ezekhez még megemlítjük, mikép a porosz hadügyministerium meghagyásából Szilézében szokottnál nagyobb katonai tömegek vonnak össze az őszszel tartandó hadi gyakorlatok végett, melyeken, hir szerint a király és a királyi hercegek valamennyien jelen lesznek, s hogy számos boroszlói kereskedő rendeletet kapott nagyobb szállítási szerződésekre készülni, könnyen felfogható, hogy nagyfontosságú s talán végzettszerű események küszöbén állunk.

Bécsből írják: E hó 5-dikén ő Felsége a császár elnöklése alatt ministertanács tartatott, melyben kijelentették, mikép az Austria részéről Gasteinban felajánlott engedmények a legvégsők, melyek megadására a bécsi kabinet képes. Poroszországgal — miként állítják — legott fog e határozat közölni, egyuttal sürgetőleg azon várakozás fejeztetvén ki, mikép Poroszország méltányolni fogja a helyzetet, hogy ne tévessék lehetetlenné a német kérdésnek oly annyira, mint Austria részéről, senki által sem óhajtott megoldása. Bloome gróf bizott meg az új küldetéssel, melytől egyébiránt nem várnak sikert.

Angolország. Londonban a pápa és Victor Emanuel legközelebbi véghezmenendő találkozását minden hivatalos, ugy nem hivatalos olasz lapok demontrozása daczára is bizonyosnak tartják, azt mondják, hogy az egy magas rangú egyén biztos állítása szerint e hó végével, Castel-Gandolfóban fog megtörténni.

Franciaország. Páris, aug. 4. A „Patrie“

következő értesítést közöl. Komoly tény merült fel San Domingóban. A spanyolokkal kötött egyezmény után képviselő-kamara hivatott össze, mindjárt másnap összejövetele után Hencken György, az ideiglenes kormány alelnöke, (születésre nézve angol, s husz éve, hogy letelepedett a szigeten) azon indítványt tevő, hogy Angolországgal egyesüljenek. Az indítványt tanácskozmány alá vették s egy bizottmányt neveztek ki, hogy javaslatot adjon felőle. Ugy hisszük, hogy Angolországnak semmi köze e lépéshez, s nem is gondol arra, hogy hatalmába kerítsen egy köztársaságot, melyet Spanyolország éppen most hagyott el; azt azonban el nem hallgathatjuk, hogy Hood ur, angol generalis consul, ki előbb Domingóban oly nevezetes szerepet játszott, s az Angolországhoz való csatlakozást hirdette, parancsot kapott előbbi állását ismét elfoglalni.

A „Patrie“nak Mexikóból jul. 5-ről kelt levelei szerint, Juarez — kinek törvényes teljhatalma jövő november hóban fog lejárni — a hajdani mexikói congressus bizonyos számú tagjaihoz, mint saját pártíveihez, egy körlevelet intézett, melyben arra szólítja fel őket, hogy legközelebb Chihuahuanak bizonyos helységében rendkívüli conventben ülven össze, ott az ő teljhatalmát 2 évvel meghosszabbítsák. Azonban körlevele semmi hatást sem tett; senki sem engedett felhívásának, s még csak egy látszólagos convent alakítása sem volt számára lehetséges. E szerint meg kell nyugodnia abban, hogy november hóban még saját pártívei szemében is meg fog szűnni Mexiko elnöke lenni.

Németország. Egy párisi levélben olvasuk: „Ki csak némi ismerettel bír a külföldi helyzetéről, egyetért abban, hogy Bloome grófnak Gasteinba küldetése határozó forduló pontot képez a fordulatokban és kanyarulatokban egyébként is oly gazdag hercegségi kérdésben. Nyolcz nap előtt az európai béke barátai még nem láttak okot rá, hogy Poroszország engedékenysége felett kétkedjenek; később ismét a társbirtokosság állandó rendezéséről volt szó, s ma úgy állnak az ügyek, miszerint azon esetre, ha az osztrák diplomata küldetése siker nélkül maradna, a legkomolyabb esetlegesség küszöbén állunk. Másodszor történik, hogy oly ügy, mely kirekesztőleg Németországra vonatkozik, európai jelleget ölt, s világrésztünkben a békét s fennálló birtokviszonyokat kérdés alá helyezi. Poroszország a hercegségek közvetett, vagy közvetlen bekebelezését békés uton nem vihethi keresztül, s mindamellett ragaszkodik az erre célzó februári követeléseivel; a jelenlegi provisorium kiterjesztése pedig ellenkezik a részes társak érdekeivel, s tartós fenállása a nemzetközi jog szerint lehetetlen; mi marad tehát egyéb hátra, mint fegyverhez, vagy a külföldi határozathoz folyamodni?

Németországban a porosz cabinet merev s hajthatlan fellépését csak azon föltervből gondolják értelmezhetni, hogy az végső esetben az idegen hatalmasságok segélyét, vagy legalább semlegességét biztosította magának. Nem tudom, vajon Nagybritania s Oroszország állása e kérdésben a londoni conferentia óta lényegesen változott-e, de hogy az érintett hatalmasságok valamelyike Poroszországnak bármilyen ígéreteket tett volna, azt a dolgok jelen állása mellett még feltenni sem lehet. Mi ellenben Franciaországot illeti, mely geographiai fekvésénél, s tetszomjazs politikájánál fogva első jön tekintetbe, ugy igenis hiszem, hogy ennek az általa elfoglalt állás felett hiteles források után következő vázlatokat adhatok:

Magától értetődik, hogy a francia cabinet meglegedéssel tekintette a német nagyhatalmak közt azon pillanatban támadó meghasonlást, midőn a három északi udvar közeledése által nyugtalanított, s Angolországhoz viszonyainak meghidegtülése folytán tökéletes elszigetelésnek nézett eléje. Feltehető tehát, hogy az utóbbi évben folyt tárgyalások alatt Ausztriát mérséklése s önzetlensége fellett szerencsétlenné, míg másrészt változatlan semlegességi politikája által Poroszország cselekvési viselkedését felelőztette. Így majd az hallatszott, hogy Franciaország nem ellenzi a hercegségek bekebelezését a porosz monarchiába, hogy ennek fejében Észak-Schleswig Dániának visszaadatik; majd az, hogy a francia cabinet a porosz hatalom ezen erőszakos kiterjesztését első lépésnek tekinti Németország porosztására s ezért változatlan hagyományos politikája szerint ebben minden eszközökkel elhárítandó veszélyt lát Európa egysulyára nézve. E kétszínűség helyén lehetett, míg a német nagyhatalmak remélték, hogy a hercegségi kérdést közösen szabályozhatják; összehittközés esetére ellenben mit sem bizonyított. Ez utóbbi esetben — így vélekednek a francia cabinet szándékait illető közlelő ismerő egyének — Bismark ur teljesen félreismerte a helyzetet, ha azzal hízeleg magának, hogy terveit Franciaország jóakaró neutralitása segélyével fogja érvényesíthetni. Ily semleges magatartás árát Poroszország nem fizetheti meg Napoleon császárnak, azon Poroszország, hol Vilmos király ünneplés alkalmával megígérte, hogy soha egyetlen talpalatnyi német földet sem adozand fel. A franciaik császára az összehittközést talán congressusi terve elősegítésére használta fel; de Poroszország területi nagyjövésének a Rajna-vonal megfelelő kiigazítása nélkül határozottan elengeszgülné, és hogyan gondolhatna Poroszország vagy maga Bismark ur is arra, hogy hasonló engedményt tegyen?

Ujabb időkben gyakran volt szó titkos alkudozásokról Berlin és Florenz között, melyek annyira óvatos módon folytatottak, hogy erre nézve még a rendes diplomaticai ut sem használtatott és azok teljes eredménye még a két uralkodó előtt is titokban maradt. Annyi bizonyos, miszerint ugyanazon pillanatban, midőn azt vélők, hogy Olaszországot kirekesztőleg a római kérdés foglalkoztatja, a florenzi kormány organumaiban váratlanul a velencei kérdés merült fel s azóta nem akar letűnni a napirendről. Kezdetben azt hitték, hogy a szerentes Austria részéről jött; de e nézetet azóta Bécsben és Florenzben egyaránt demontrozták. Bismark ur tehát csakugyan azon eszmével foglalkoztató, hogy Franciaországot Olaszország által nyerje meg? Ily számítás is inkább lángeszűnek, mint helyesnek volna mondható. A harc Velenczért most távolról sem felel meg a francia cabinet hajlamainak, mert a nélkül, hogy Franciaország valamely pozitív érdekén lendítene, csak az annyi fáradsággal leigázott tettepártot ébresztene új életre Olaszországban, a római kérdésnek pedig ismét az forradalmi jelleget adná, melyből csak sok évi fáradozás után vetkőztetett ki; fel sem emlíve a kiszámíthatlan bonyodalmakat, melyet ily háboru maga után vonna. Nyíltan kimondva, az egész combinatio oly feltűnő, miszerint neheztünkre esik Bismark urról ilyesmit feltenni. Lehet, hogy e határozatlan hírekkel pillanatnyi nyomást szándékoztak a bécsi cabinetre gyakorolni, de komoly ezélokra ily kétségbeesett eszközökkel alig törekedhetik.

Holnapra (aug. 1-re) váratik a porosz követ, Goltz gróf ideérkezése, ki mint tudva van, részt vett a regensburgi tanácskozmányban. Kérdés, teend-e lépéseket, hogy Napoleon császár és Bismark ur közt hasonló értekezést előkészítsen, midőben egykor Cavour gróf Plombièresben részesült? A porosz minister itteni barátai nem örömet látnak őt ez uton haladni. De hisz Bismark ur maga legjobban tudja, miteendő legyen.

Spanyolország. Madrid, aug. 2. Az olasz királyság elismerése nagy izgatottságot és vérmes reményeket ébreszt a carlista táborban Don Juan öregebb fiának a spanyol trónra leendő viszszahe lyezetését illetőleg. A mozgalom vezetői általános felkelésre számítanak Arragoniában, s az ország egyéb részeiben. Cabrera tábornok intő pártját, tartózkodnak az elbarmarkodott lépésektől, s beváro magatartást ajánl. P r i m tegnap érkezett ide, s hosszasan tanácskozott O'Donnell ministerelnökkel. Mint hallani, nyíltan kijelentette, miszerint az új ministerium megalakulása folytán szó sem lehet többé arról, hogy valamely prononciamentóban, vagy felkelési kísérletben részt vegyen. A királyné utját illetőleg jelentik: A királyné aug. 1-én családijával együtt elhagyja San Ildefonso la Granját, s Arevalo, az északi vasut legközelebb fekvő állomására indul. Az első éjtel Valladolidban tölti, a másikat Victoriában; augusztus 3-án néhány óráig San Sebastianban mulat, s este Zarautz nyári kastélyába érkezik. A tetui herceg elkíséri a királynét Zarauzba, de onnan visszateér Madridba. Az ellenzéki lapok állítják, hogy a királyné tetemes haderőt vont össze a bask tartományokban, és sejtetik, hogy államesiny forog kérdésben. A spanyol királyné egyébiránt nagyon kinos helyzetben látszik lenni. Biztos forrásból tudjuk, miképp az egész változás palota-összeesküvés eredménye, és hogy a valenciai mozgalom azért idéztetett elő, mert Isabelát meg akarták ijeszteni. Mindnyájan azt mondták neki, hogy O'Donnell a dynastia egyetlen megmentője, és csupán csak ő távolíthatja el a forradalmat. Hője az események számai hol fonttak, az könnyen eltalálható; világos, miképp az nem a pyraeusokon innen, hanem túl történt.

Madrid, aug. 6. Az „Epoca“ szerint a királynőnek Napoleon császárral összejövetele aug. 28., s szeptember eleje közt fog történni, s csak udvariassági látogatás leend. Hivatalosan ez iránt még semmi sincs jelentve. A királyné 3-án Zarauzba érkezett. A helyőrség egy része sátorokban táborozott a parton Mivel a san domingói kormány nem hagyá helyben azon, saját biztosai s Gandara közt kötött egyezményt, mely Spanyolország számára garantáltak köztöti ki, ez utóbbi Spanyolország nevében következő kiáltványt adott ki: 1) Spanyolország fűntartja magának az újra bekebelezés jogát; 2) a háboru folytatatni fog; 3) a sziget összes kikötői s partjainak zárata elrendeltetik.

Hirszerint O'Donnell thnagy — ki kárhóztató a legutóbbi kabinetet azért, hogy San-Domingó oda hagyását rendelő el — ama sziget visszaszerzésének határozta el magát. Ezen hirt megerősíteni látszanak ama parancsok, melyek Gandara tbkhoz, a spanyol csapatok főparancsnokához küldettek, s melyek a háboru újakezdését hagyják meg neki.

Dunafejedelemségek. Bukarest, jul. 25. A „Berliner National Ztg“-nak írják:

„Nem lehetetlen, hogy a Dunafejedelemségek a jövő hetekben jelentőségteljes események színelői lesznek. Az elégedetlenség igen magas fokra hágott a társadalom minden rétegeiben, mert alig létezik osztály, mely a kormány elhamarkodott kísérletei által érdekeiben meg ne károsított volna, és kétségtelen, hogy különféle összeesküvés tervek léteznek, melyeknek célja Coussa fejedelmet megbuktatni, s helyébe egy idegen uralkodót, vagy ha ezt a nagyhatalmak meg nem engednék, a Ghika, Sturdza, vagy Bibesco család valamely tagját

fejedelmül kikiáltani. Coussának mindamellett nem nagy oka volna a félelemre, ha az országban maradt volna, és érdekei felett saját személyében örködhettek. De a fejedelem ingadozó egészsége külföldi sírdők használatát teszi szükségessé, s így a lehetőség körén belül fekszik, hogy távolléte a fennérintett ezélok kivételére fog felhasználatni. Legerősebb szövetségesre a mostani fejedelem egyébiránt a pártok kölesűnös föltékenységében talá. A régi bojár családok megbasonlása emelte Coussa ezredet a fejedelmi trónra, és ez fogja őt azon valószínűleg fenn is tartani.

Ujabb. A „P. Lloyd“ tudósítása szerint, az id. országház építése tárgyában tartott tanácskozásban, a tárnok ő exclja ugy nyilatkozott, miszerint ő Felsége óhajtsa, hogy a tervezet mielőbb felküldessék, hogy az országgyűlés legfőlebb novemberben (?) összeülhessen. A tanácskozás rendén azonban Klauzál Gábor indítványára azon határozat hozatott, hogy e részben sem kell az országgyűlés teendőinek körébe vágni, s egy célszerű ideiglenes helyiség berendezésére kell szoritkozni; el is indultak a tagok rögtön a célszerű helyiségek megvizsgálására és kiválasztására.

— Páris, aug. 7. A „Pays“ arról értesül, hogy Werther báró porosz követ tegnap újabb porosz javaslatot közölt Mendorf gróffal, mely végleges határozat természetével bír. A börzén osztrák javaslatról szólnak, mely a hgségek kérdésében francia döntő ítéletet javasol.

A „France“ azt gyanítja, hogy Metternich herceg Párisból elutazásának elhalasztása Bismark Plombièresbe jövetelével áll összefüggésben. (?) Azon hir, hogy a francia császár és spanyol királyné találkozása meghiusul, mindinkább nyer valószínűségben. Drouin de Lhuyst visszavárják Bourgogneből, miután az események, melyek a Rajna jobb partján készülnek alakulni, szükségessé teszik itteni jelenlétét. D'Hautpoul helyére Thouvenel neveztetett ki a senatus nagy referendariusává, mi által párisi lapok szerint megpróbált erő vonatni el a francia diplomatáitól.

Austria számít a hercegségek kérdésében Bajor- és Szászországra. A Franciaország s Austria közötti viszony kedvezőnek mondatik. Metternich herceg Plombièresbe utazott. E látogatáshoz a brüsseli lap azon nem igen hihető hirt csatolja, mikép Austria elunván Berlin makaeszkodását, kinyilatkozatta Párisban, hogy ha minden kötél szakad, a Franciaország által dicőitett megoldási módhoz kész csatlakozni, nevezetesen a lakosság szavazatára hivatkozni, ha mindjárt a kérdés ez által európaivá is fogna válni.

A bécsi börzén tegnap azon hir terjedt el, hogy császár ő Felsége Gasteinba fog utazni, — azonban erről, mig Bloome gróf második küldetésének eredménye nem lesz tudva, szó sem lehet, mert a bécsi vezérkörökben nagyon jól tudják, mikép a háboru Bismark óhajtsa, természetesen talán csak azért, mert azt egyetlen eszköznek tekinti, a mely őt mostani zavart helyzetéből kiragadhatja.

Azon hir, hogy Bloome gróf ultimatumot visz Gasteinba, újabb tudósítások szerint alaptalan. Jelenleg a továbbiára is fentartandó condominium szabályzatának megalapításáról van szó, és így a dolgok mostani stadiumában az ultimatum szerkesztése nem időszerű.

A porosz király, berlini hírek szerint, kormánya két követeléséhez szorosan ragaszkodik; ahhoz tudniillik: 1) hogy az augusztus herceg a hercegségekből kiutasításassék; 2) hogy a schleswig-holsteini csapatok a porosz hadseregbe olvasztassanak.

Az olasz kormány, miután a Rómával folytatott tárgyalások sikertelenek maradtak, hir szerint azt határozta el, hogy az egyház és állam közötti viszonyt Róma hozzájárulása nélkül hozza tisztába. Az új parlament elé e tárgyban törvényjavaslat fog terjesztetni.

Tifisben, a georgiai kormányzóság fővárosában m. hó 9., s 10-dikén a városra rótt új fogyasztási adó miatt a nép fellázadt. Először a polgármester házát rohanta meg és rabolta ki, aztán az adószedőre tódult, a kit agyonütött. A katonaság végre helyreállította a csöndet. Másnap a zavargások megújultak, a boltok bezárattak, de a katonaság idejekorán közbelépett és így csakhamar minden elcsendesült ismét.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Augustus 10-kén: 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 73.90. — 5% Metalliques 100 frt 69.30. — Bank-részvény 782. — Hitelintézeti részvény 200 forint 173.70. — London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 110.50. — Ezüst 108 1/4. — Cs. kir. arany 5.23 1/2. — 1860. kölcsön 89.50.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE augustus 9-kén 1865.

Államadóság.	Adott ár.	Tartott ár.	Elsőbbségi kötvények.	Adott ár.	Tartott ár.
5%-es nemzeti kölcsön	100 frtos	73 80	Osztrák Lloyd	88	88
5%-es metalliques	100	68 75	Dunagőzhajózási	50	50
4 1/2%-es	100	59 75	Államvaspálya	275 frank	112
1839-dik évi teljes	100	144 75	Lomb.-velencei	275 frank	104 75
1839-dik ötödöröszt	100	140 50			
1854-dik teljes	100	83 25			
1860-dik teljes	100	89 45			
1860-dik ötödöröszt	100	93 50			
Záloglevelek.					
Nemzeti bank 10 éves	5%	103 50	Hitelintézet	200 frtos	175
" kisors. oszt.	5%	—	Bankrészevény	—	789
" oszt. 6.	5%	88 85	Alsó-ansztr. esc.-bank	500 frtos	587
Gall. hit. int. osztr. ért.	4%	—	Lloyd	500	221
Magyar földhitelintézet	5 1/2%	80 50	Dunagőzhajózás	500	478
" 10 év. jöv. jegy	6%	—	Pesti lánchíd	500	370
Földterhentesítési kötelezvények.					
5%-es magyarországi	100 frtos	71	Eszaki vasút ex div.	—	167
" erdélyi	100	68	Allan	500	177
" horvát	100	71 75	Déli	200	207
Sorsjegyek.					
Hitelintézet	100 frtos	122 25	Nyugati	200	163
Dunagőzhajózási	100	81 50	Tiszai	200	146
Triesti	100	110			
Beszterce herceg	40	—			
Salm	40	28			
Pály	40	26			
Clary	40	25 75			
St. Genois	40	25 75			
Budai	40	23 50			
Windischgrätz	20	16 75			
Waldstein	20	16 75			
Keglevich	10	12 50			
Váltók (devisek) három hónapra.					
Augsburg 100 dh német fr.	4 1/2%	92	Korona	15 10	15 20
Frankfurt 100 fr.	4 1/2%	92	Császári arany	5 23	5 26
Hamburg 100 bankmark	3 1/2%	81 40	Reczés	5 22	5 25
London 10 ft. sterling	3%	110 15	Napoleons'or	8 83	8 87
Páris 100 frank	4%	43 60	Orosz imperialok	9	9 05
			Porosz pénztári utalvány	1 62	1 63
			Ezüst	108	108 50

Á t n é z é s e

a kolozsvári levél- és szekerposta indulásának s érkezésének.

Indul a levélposta:

Magyarhonba és külföldre naponként déli 12 órakor. Szeben-, Brassó- s Oláhországba naponként d. u. 5 órakor. Maros-Vásárhely felé naponként d. u. 5 órakor. Lengyelhon északi részébe, ugy Bukovina- és Moldvába Csernovicz felé, valamint Választ., Dézs-, Nagy-Bánya- és Beszterce naponként esteli 6 órakor. Debreczen felé Zilahon és Szilág-Somlyón át: N.-Károlyra naponként délután 3 órakor. Mocsra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton délután 3 órakor; egyéb napokon esteli 6 órakor. Kolozsról kedden, csütörtökön és szombaton déli 12 órakor.

Érkezik a levélposta:

Magyarhon- és külföldről, névszercint: Bécsből, Pestről, Kassáról, Szegedről, Temesvárról, Aradról, N.-Váradról naponként 2-3 óra tájban. Szeben felől, Brassóból, M.-Vásárhelyről, Abrudbányáról, Zalatnáról, Temesvárról és Tordáról naponként reggeli 8-9 óra közt. A Csernovicz felől jövő s ezzel egyesült nagy-bányai levélpostán naponként reggeli 6 órakor. Debreczen felől Sz.-Somlyón át naponként reggeli 6 órakor. Mocsról naponként reggeli 6 órakor. Kolozsról kedden, csütörtökön, szombaton délelőtt 10 órakor.

A szekerposta indul:

Bécs, Pest és Nagy-Várad felé naponként déli 12 órakor. Szebenbe és Brassóba stb. naponként d. u. 5 órakor. Maros-Vásárhelyre naponként d. u. 5 órakor. Csernoviczra, Beszterce, Dézsre naponként esteli 6 órakor.

A szekerposta érkezik:

Bécs, Pest és Nagy-váradról naponként d. u. 2-3 óra közt. Szebenből s Brassóból naponként reggeli 8-9 óra közt. Maros-Vásárhelyről naponként reggeli 7 órakor. Csernoviczról s Besztercekről naponta reggeli 6 órakor.

A Biasini gyorskocsai indul:

Kolozsvárról Nagy-Váradra vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton déli 11 órakor. Nagy-Váradról Kolozsvárra, hétfőn, szerdán, pénteken, vasárnap, a vonat érkezése után. — Szállítási díj 8 frt 40 kr. Kolozsvárról Brassóba kedden és pénteken reggel 4 órakor. — Szállítási díj Tordáig 2 frt 10 kr. N.-Enyedig 4 frt 38 kr. K.-Fejérvárig 6 frt 56 kr. Szászsebesig 7 frt 35 kr. Szebenig 10 frt 40 kr. Brassóig 18 frt. Brassóból N.-Szebenbe kedden és pénteken reggeli 3 órakor. N.-Szebenből Kolozsvárra szerdán és szombaton reggeli 8 órakor. E vonalokon gyorslovak is kaphatók minden időtájban.

Erdélyi

piaczi árak:

	Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Török-búza.	Marhabús fonny.
Beszterce július	25.	360-360	220	296-244	104	340
Brassó július	21.	414	168-248	160-168	280	14
Dézs "	26.	360-340	210-190	—	90-80	270-240
K.-Fejérvár "	22.	278-270	180-174	—	120-120	120-216
M.-Vásárhely július	27.	400-350	220-206	—	106	266
N.-Enyed "	27.	336-326	280-260	—	120-90	124-200
Szamosújvár július	24.	320-280	200-160	—	100-90	220-200
Szászváros július	22.	350-340	220-210	—	164-160	240-230
Sz.-Régen "	20.	400-350	220-200	200	120-100	360-200
N.-Szeben "	13.	427-373	227-227	—	187-173	293
Sz.-Udvarhely "	25.	370	200	—	110	300
Torda július	22.	346-294	205-200	160-150	106-100	112-205

Gabonaár Kolozsvárt augustus 10-én 1865.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)
Tisztbúza 2 frt 80 kr. Elegybúza 2 frt 40 kr. Rozs 2 frt 8 kr. Árpa 1 frt 56 kr. Zab 1 frt 6 kr. Török-búza 2 frt 50 kr. Pityóka 1 frt — kr. Marhabús 13 kr.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Sz. 1464. polg. 1865.

(235) (3-3)

Hirdetmény.

Tordamegye alkerületi törvényszéke által Tordán közhírre tétetik: miszerint az 1863 május 7-kén Tordán elhalt Gálfi Józsefnő született Réti Juliánna hagyatékához tartozó **Mező-Nagy-Csán** községe határára lévő 213 hold területű 12,500 frta o. é. becsült egy tagban lévő, továbbá ugyanott 90 hold területű 3,500 frta o. é. becsült egytagban birtok, ugy szintén a faluban lévő 666 frt o. é. becsült hat darab belső telek önkéntes elárverezése az örökösök kérésére megengedett, s az elárverezési határidő **jelen év szeptember 6-kán délelőtti 10 órakor** a helyszínén Mező-Nagy-Csánba kifizetik, hová a venni szándékozók azon hozzáadás-sal hivatalnak meg, hogy a letár és árverezési feltételek ezen törvényszéknel a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők, s azokból másolat vehető, és hogy az árverezéshez szollok a becs-ár 10%-tes, mint bánatpénzt letendő.

Tordamegye alker. törvényszékének Tordán, 1865 július 31-kén tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

ISKOLAI KÖNYVEK ÜGYÉBEN.

Miként eddig, ugy a közelgő iskolai évben szükséges könyvekre nézve is bator vagyok az erdélyi t. cz. **tanár** urakat és a népiskolák tanítóit tisztelettel felkérni, sziveskedjenek a szükséges könyvek menyenyiségéről engem minél előbb értesíteni, hogy azokat a **kellő időre** késedelem nélkül megküldhessem.

A bolti árak minden körülmények között szigorúan megtartanak; és a megrendelések a **lehetőleg ingyen példányok kíséretében, pontosan és gyorsan** eszközölköztetnek.

Végül még szükségesnek tartom megemlíteni, hogy iskolai irodalmunk legújabb termékeit szivesen elküldöm megtekintés és választás végett, a nem használható könyvek azután bármikor visszaküldethetvén.

STEIN JÁNOS,

erd. muzeum-egyleti könyvtár és kiadó.

Indokolt Programm a magyar kérdés

törvényes és praktikus megoldását illetőleg.
Irta **Rónyi Sándor.** Ára 40 kr.

Babos Kálmán, Közhaznu magyarázó Szótár

a magyar irodalmi művekben; magán és hivatalos iratokban, hirlapokban, folyóiratokban és társalgási nyelvekben előforduló idegen szavak megértésére és helyes kiejtésére. Ára 1 frt 80 kr.

VIDA KÁROLY.

A növekedő új világhatalom.

Szózat a földbirtok érdekében. Ára 80 kr.

Róma és a római birodalom történetei.

Lamé Fleury után magyaritá Szabó György, tanár. Két rész két kötetben 2 frt.

Az osztrák birodalom államtan kézikönyve.

Különös tekintettel a magyar korona országaira. A legújabb statistikai adatok kal. Főtanodák használatára röviden összeszedte **Reisenhoffer Rudolf,** cs. k. postaigazgatósági-fogalmazó. Ára 1 frt oszt. ért.

A Kosztolányi hölgyek.

Történeti regény, két kötetben. Irta **P. Szathmáry Károly.** Ára 2 forint o. ért.

Kelet tündérvilága vagy Szaif Züliázán szultán.

Arab rege. **Aly bey** után fordította **Orbán Balázs.** Két rész egy kötetben köve 2 frt. Díszkiadás, 4 könyvmatu képpel, 3 frt.

Erdély a rómaiak alatt.

Kütfők nyomán írta **Wass József,** kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi tanár, s a magyar tudományos akademia levelező tagja. Az Erdélyi MuzeumEgylet által a Haynald-díjjal jutalmazott pályamunka. Erdély térképével. Ára 1 frt 50 kr. osztr. értékben.

Kassay Adolf **Virágfüzér és társas mulatságok,** kérdések és számszerinti feleletekben. III-ik bővített kiadás. Szép színezett borítékban 40 kr.

ALBUMBA való Photographiák

1 darab	— frt	35	krért.
5	1	50	"
10	2	50	"
20	4	—	"

Ujonan érkezett szép és olcsó fénykép albumok.

100 képre, különböző színű **börbékőve** dús bronz diszitással, 5 fttól 8 ftiig.
100 " " " **vászonkötésben** " " 3 fttól 6 ftiig.
50 " " " **börbékőve** " " 3 fttól 8 ftiig.
50 " " " **vászonkötésben** " " 2 fttól 5 ftiig.
25 " " " **börbékőve** " " 2 fttól 5 ftiig.
25 " " " **vászonkötésben** " " 1 frt 20 krtól 2 ftiig.
Továbbá csinos **fa, bronz öntöttvas-rámák fényképekhez.** 10 krtól 80 krig.

Befőttes és más üvegekre a drága Lantorna helyett a tartósabb, czélszerűbb tisztább és sokkal olcsóbb pergament papír

jött használatba. Kapható kisebb és nagyobb darabokban 8 krtól 50 krig Kolozsvárt **Stein János** papirkereskedésében.

Ingeny tanító francia nyelv-mester. A francia nyelvet szint-oly könnyen, mint alaposan megt-olni kívánó magyar ifjaknak ajánlja **Brassai Sámuel.** I. rész. Az alap-és bővített egyszerű mondat. Ára 1 frt 60 kr.

Mit tegyen az erdélyi gazda hogy jólétre jusson? Az erdélyi gazdasági egyesület által kitüntetett pályamű. Irta **Berde Áron.** Ára 35 kr
Szent történetek az ó és új szö-vetségből bibliai mondatokkal szer-kesztve. Iskolai használatra írta **Turbucz Ferencz,** dézsi kisded-ővő. A szövegbe nyomott számos fametszetekkel. Kemény kötésben 30 kr.

Az északi fény. Regény 3 kötet ben, írta **Dózsa Dániel.** Ára 3 frt
Csik, Gyergyó és Kászón mult-ja, jelene. Átalanos és részletes osz-tályokban. 3 földábrával és egy má-solati táblával. Irta **Kisbaczoni Benkő Károly.** Egy kötet. Ára 1 frt.

Utirajzok. Irta **Zombori Gedő.**
I-ső kötet: Magyarország, Aus-tria, Morva és Csehország, Német-ország, Holland, Belgaföld, Angol-ország.

II-k kötet: Franciaország, Schweiz, Savoya és schweiz határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország. A két kötet ára 2 frt.
Gazdasági kétszeres számvitel. Irta **Farnos Károly.** Négy dar-ab melléklettel. Ára 1 frt 40 kr.
Gazdasági kétszeres számvitelre példányok. Ára 70 kr.

Agenten-Gesuch

für einen Geschäftsweig, welcher an **jedem Platze mit Vortheil** betrie-ben werden kann und nur **Thätigkeit** und ausgebreitete **Bekantschaft** erfordert, werden **solide** Leute als Agen-ten gesucht.
Francirte Offerte unter der Chiffre: „D.“
+101“ nimmt das Bankhaus von **Laz. Sams. Cohn** in Hamburg entgegen.

FOGFÁJÓSOK

s kiknek fogra szükségük van tájéko-zású!!

ZINZ C.

fogorvos és fogművész
a bécsi egyetemből,
átutazása alkalmával néhány napig fog itten mulatni, mi alatt kész szolgálatját mind azoknak szivesen följajnlja, kik azt netalan igénybe kívánnák venni.
Lakása: Biasini vendéglő.

BIASINI vendég fogadója

Kolozsvárt.
Három vagy több évekre, kibutoroz-va bére adandó, **1865 october 24-dikétől.** Értekezhetni **augustus 30-dikáig** tulajdonos Biasini Do-mokos ural Kolozsvárt.